

Symposium 'Van student naar leraar: leren lesgeven met een brein in ontwikkeling'

Donderdagmiddag 18 juni 2026

Locatie: Toon Hermans Theater & Fontysgebouw, Mgr. Claessensstraat 2-4 Sittard

Beste deelnemer,

- Welkom in Sittard op het symposium 'Van student naar leraar: leren lesgeven met een brein in ontwikkeling', waarop jij als student, werkplekbegeleider, leraar, (school)opleider, onderzoeker of schoolleider op en over de grenzen van je eigen school- en opleidingspraktijk anderen kunt ontmoeten om ervaringen en inzichten met elkaar te delen.
- De organisatie van het symposium is in handen van Fontys Educatie Sittard, de Academische Opleidingsschool Limburg (AOSL) en de Opleidingsschool Docent MBO Limburg (OMDL).
- Je kiest bij binnenkomst aan de ticketbalie welke workshop / presentatie je na de keynote van Jelle Jolles wil bijwonen en ontvangt tickets voor de bijdragen van jouw keuze op basis van het principe vol = vol.
- Hieronder tref je het programmaoverzicht aan, met beschrijvingen van de workshops/presentaties. Voor deelname aan de workshop / presentatie van je keuze heb je een ticket nodig.
- Op bijgevoegde workshopindeling staat in welke ruimtes van het Fontysgebouw de workshops/presentaties plaatsvinden.

We wensen je een inspirerende en plezierige middag toe!

De symposiumcommissie

Sara Ricanek en Marina Bouckaert – Fontys Educatie

Bert Haenen en Stephanie Hogenhuis - Samen Opleiden | Academische Opleidingsschool Limburg (AOSL)

Luciëlle van Wijlick en Sabine Bours - Opleidingsschool MBO-docent Limburg (OMDL)

12.30 - 13.15 uur: Inloop deelnemers en ticketkeuze van workshops/presentaties

Fontys

13.15 - 13.30 uur: Welkom en introductie

13.30 - 14.30 uur: Opening en Keynote 'De lerende student, zelfregulatie, mondelinge taalvaardigheden en het brein' door Jelle Jolles

Schouwborg

14.30 - 15.00 uur: Netwerkmoment en Postermarkt : Afstudeerprojecten van leraren in opleiding

Fontys

15.00 - 16.00 uur: Workshops

Fontys

16.00 uur: Prijsuitreiking beste afstudeerprojecten, reflectie op de middag door Quirien van Haelen & borrel met muzikale omlijsting door studenten van het Conservatorium Maastricht

Fontys

Keynote: De lerende student, zelfregulatie, mondelinge taalvaardigheden en het brein

Jelle Jolles, hoogleraar Neuropsychology e.m.

Faculty of Behavioral and Movement Sciences, Vrije Universiteit Amsterdam

Hoe komt het dat ook een slimme, nieuwsgierige en verstandige student toch regelmatig onnodige dingen doet? Waarom haken veel eerstejaars studenten af? Waarom is een student soms volkomen ongeïnteresseerd in de leerstof, om later juist sterk gemotiveerd te zijn? En waarom is het zo moeilijk om zelf de regie te nemen over het leerproces? Het antwoord is eenvoudig: ook de student is nog 'werk in uitvoering'. Na het achttiende jaar is hij of zij juridisch volwassen maar de neuropsychologische ontwikkeling loopt door tot ongeveer het 23ste tot 25ste jaar. In deze fase moeten jongeren nog veel kennis en ervaring opdoen. Deze periode wordt daarom wel aangeduid als 'bijna-volwassenheid' (Engels: 'emergent adulthood'). Dit heeft belangrijke consequenties voor het hoger onderwijs en voor onze rol als docent. Wij stellen vaak verwachtingen waaraan studenten nog niet kunnen voldoen.

In deze lezing gaat Jelle Jolles in op de lerende student, diens leervaardigheden en de neuropsychologische ontwikkeling in deze fase van de bijna-volwassenheid. Zelfinzicht en zelfregulatie komen aan de orde, evenals welbevinden en de vraag: 'wat kun je wél en wat (nog) niet van studenten verwachten?'. Daarnaast bespreekt hij de rol van nieuwsgierigheid en een ondernemende houding, en hoe docenten die kunnen stimuleren. Ook planningsvaardigheden en het overzien van consequenties komen aan bod. Verder gaat hij in op het grote belang van mondelinge taalvaardigheden en geeft hij handvatten voor de ontwikkeling van denken en redeneren. De docent is de motor van het leerproces: iemand die actief ondersteunt, richting geeft en inspireert. Zo helpt hij of zij studenten en leerlingen om weloverwogen keuzes te maken, betere leerprestaties te leveren en uiteindelijk zelfstandig te worden.

Jelle Jolles is klinisch neuropsycholoog en specialist op gebied van leren, geheugen, ontplooiing en het brein. Hij is hoogleraar emeritus en werkt vanuit de adviespraktijk NeuroPsy aan onderwijsinnovatie. Al vele jaren pleit hij voor een intensieve dialoog tussen wetenschap en samenleving. Hij is publicist en auteur van boeken en artikelen over tieners en hun ontwikkeling. Eind 2025 verscheen zijn nieuwe boek *Het tienerbrein: een ander perspectief*. Gids voor ouders, leraren en andere opvoeders.

Workshops (15.00 -16.00 uur)

<p>1. Lesgeven met een taal in ontwikkeling: beroepstaal in de lerarenopleiding <i>Marina Bouckaert, lector Taalbewust en Inclusief Opleiden, Fontys Educatie</i></p> <p>Het lectoraat Taalbewust en Inclusief Opleiden van Fontys Educatie doet onderzoek naar de rol van taal, meertaligheid en taalbewustzijn in de lerarenopleiding én in de scholen. In deze workshop delen we praktijkvoorbeelden, didactieken en materialen die studenten en leerlingen kunnen helpen hun taal- en denkvaardigheden te ontwikkelen. Want taal is leuker als je denkt!</p>	<p>Ruimte 0.04</p>
<p>2. Trends in het (Limburgse) onderwijs: Wat valt op en waar liggen kansen? <i>Trudie Schils, hoogleraar Onderwijseconomie en raadslid van de Onderwijsraad, Maastricht University School of Business and Economics</i></p> <p>In deze workshop ga ik in gesprek met deelnemers over ontwikkelingen in de sociaal-emotionele competenties en vaardigheden van Limburgse leerlingen in het onderwijs. Welke kansrijke of zorgwekkende ontwikkelingen zien we? Waarom zijn deze competenties en vaardigheden zo belangrijk? Wat vraagt dat van leraren?</p>	<p>Ruimte 0.01</p>
<p>3. Een brein in ontwikkeling: docent-leerlinginteractie en aspiraties in bètaklassen <i>Dave van Breukelen (associate lector Fontys Educatie) & Cindy Stienen (docent-onderzoeker bij Fontys en promovendus aan de Technische Universiteit Eindhoven.)</i></p> <p>In deze workshop presenteren we onderzoek naar aspiraties bij leerlingen in de bètavakken. We verdiepen ons in bevorderende docent-leerlinginteractie en wisselen ideeën uit over de wijze waarop leraren het vertrouwen van leerlingen in eigen kunnen in bètavakken kunnen bevorderen. Bovendien is er de mogelijkheid tot aanmelden voor onderzoek naar docent-leerlinginteractie in de bètavakken.</p>	<p>Ruimte 1.04c</p>
<p>4. Het stimuleren van de mondelinge taalvaardigheden en het denken van de student <i>Jelle Jolles, hoogleraar Neuropsychologie e.m. Faculty of Behavioral and Movement Sciences, Vrije Universiteit Amsterdam </i></p> <p>Deze workshop vertrekt vanuit het uitgangspunt dat studenten nog volop in ontwikkeling zijn. Besproken worden neuropsychologische inzichten die toepasbaar zijn in de onderwijspraktijk: het stimuleren van de mondelinge taalvaardigheden, de ontwikkeling van de ‘warme’ executieve functies, het maken van heldere afspraken tussen opleiding en student en het bevorderen van ‘de sociale leeromgeving’. Ook komt tweedestrooms onderwijs aan bod, uitgewerkt vanuit principes van probleemgestuurd onderwijs.</p>	<p>Ruimte 0.13a</p>
<p>5. Building thinking classrooms <i>Paul Robeerst, docentopleider, Technische Universiteit Eindhoven</i></p> <p>Building thinking classrooms is een onderwijsconcept dat door onze wiskunde-didactiek helemaal omarmd is, maar dat ook voor andere vakken gebruikt kan worden. Onze toekomstige wiskunde docenten krijgen binnen vakdidactiek hier veel over te leren, liefst met opdrachten die zij tijdens hun stage kunnen uitvoeren met het doel dat onze leerlingen binnen het vak kritisch gaan nadenken over het vak (wiskundig denken/redeneren). Paul is een vaste opleider binnen het Samen Opleiden TRION-samenwerkingspartnerschap, en is ook vakdidacticus wiskunde. Werkplekbegeleiders laten graag horen dat ze geen idee hebben wat studenten bij vakdidactiek leren, dus dit wordt hun kans!</p>	<p>Ruimte 1.04b</p>
<p>6. One band one sound! Inclusie en synchroniseren. <i>Felix Havenith, opleidingsmanager & docent Muziek, Conservatorium Maastricht</i></p> <p>Dit is een workshop die gaat over onderdeel zijn van een geheel vanuit je eigen unieke geluid. Samba percussie leent zich erg goed om vanuit elk gewenst niveau in zeer korte termijn tot kwalitatief samenspel te komen. Er is geen muzikaal instapniveau vereist, als je een hartslag hebt kun je meedoen. Dat er binnen 20 min. een stevige samba groove klinkt waar jij een belangrijk onderdeel van bent is een belofte. In deze workshop kijken we ook hoe mensen met elkaar synchroniseren, wat daar voor nodig is en hoe je je brein met je intuïtie schakelt, want dat is de enige voorwaarde om tot one band with one sound te komen.</p>	<p>Ruimte 3.02</p>
<p>7. Samen Opleiden, Samen Groeien: vakmanschap in werkplekbegeleiding <i>Helma de Keijzer, onderzoeker Lectoraat Integratief Opleiden & Boundary Crossing, Fontys Educatie</i></p> <p>In een tijd waarin (aanstaande) leraren steeds meer leren in de echte beroepspraktijk, wordt de rol van de werkplekbegeleider belangrijker dan ooit. De werkplek wordt pas een krachtige leeromgeving wanneer begeleiders weten hoe zij leerkanalen kunnen herkennen, benutten én versterken. Dat vraagt om inzicht in de dynamiek van de werkplek, om het kunnen lezen van zowel de situatie als de lerende, en om een flexibel en bewust inzetbaar begeleidingsrepertoire. Begeleiden van studenten en startende collega's is daarmee écht vakmanschap.</p>	<p>Ruimte 1.04</p>
<p>8. Pub quiz Lerend Kwalificeren <i>Susanne Mans, docent, coach & projectleider Gilde Opleidingen</i></p> <p>Maak tijdens een interactieve sessie kennis met de keuzes voor en binnen Lerend Kwalificeren. Lerend Kwalificeren is een mbo-aanpak waarbij leren, feedback en beoordelen geïntegreerd zijn, zodat studenten via praktijkervaring en ontwikkeling over langere tijd aantonen beroepsbekwaam te zijn. Wat kun je met lerend kwalificeren? Wat levert het de studenten op? Past het bij het onderwijs waar jij onderdeel van bent/wat jij in de toekomst wilt geven?</p>	<p>Ruimte 0.03</p>
<p>9. Het brein achter gedrag – Breinleren in het onderwijs <i>Gieke van Buren & Maïke Hubner, onderwijskundigen bij Gilde Opleidingen</i></p> <p>Jongeren in het onderwijs zitten midden in een belangrijke fase van hun hersenontwikkeling. Hun gedrag, motivatie en manier van leren worden sterk beïnvloed door het puberbrein. In deze workshop maken toekomstige docenten kennis met inzichten uit het breinleren en de ontwikkeling van het adolescentenbrein. Wat betekent dit voor motivatie, keuzes maken en omgaan met tegenslag? Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit de trajecten Mijn studiematch (oriëntatietraject) en Mijn doorstart (traject voor jongeren die tijdelijk niet studeerbaar zijn) verkennen we hoe docenten jongeren beter kunnen begrijpen en begeleiden. De workshop combineert korte theorie met interactieve opdrachten en reflectie op situaties uit de mbo-praktijk.</p>	<p>Ruimte 0.02</p>
<p>10. Meidenvenijn in het VO en MBO <i>Jill Theunissen en Kiki Koch, docenten VISTA college</i></p> <p>Meidenvenijn komt overal voor: op school, thuis én in de digitale wereld. Het speelt vaak op de achtergrond en ligt binnen groepen regelmatig op de loer. Hoewel meidenvenijn soms onschuldig lijkt, kan het diepe sporen nalaten en schade veroorzaken die nog lang voelbaar blijft - soms zelfs een leven lang. Tijdens deze workshop nemen Kiki Koch en Jill Theunissen jullie mee in dit belangrijke thema. Zij vertellen meer over wat meidenvenijn precies is, hoe het ontstaat, welke impact het heeft en wat je eraan kunt doen. Daarnaast gaan we ook praktisch aan de slag met herkenbare situaties en toepasbare handvatten voor de praktijk.</p>	<p>Ruimte 1.01</p>
<p>11. Pedagogisch handelen <i>Hedwig de Krosse, lerarenopleider, Radboud Docenten Academie</i></p> <p>Binnen de RDA opleiding tonen studenten via praktijk nabije beroepsproducten aan dat zij cursusdoelen beheersen. Bij de cursus pedagogisch handelen analyseren studenten casussen waarin context, dilemma's en handelingsalternatieven centraal staan. Tijdens het proces voegen "twistkaartjes" nieuwe informatie toe, waardoor inzichten en aanpakken kunnen veranderen. Zo oefenen studenten met flexibel, pedagogisch en praktijkgericht handelen. In deze workshop ervaren deelnemers zelf hoe deze interactieve werkvorm in de praktijk functioneert en hoe deze bijdraagt aan professionele ontwikkeling.</p>	<p>Ruimte 1.04a</p>
<p>12. Kritisch lezen en oordeelsvorming in de klas <i>Renate van Keulen (onderzoeker) & Roald Verhoeff (universitair hoofddocent), Radboud Docenten Academie</i></p> <p>Leerlingen moeten bronnen vanuit verschillende perspectieven kritisch kunnen interpreteren en afwegen voordat ze een oordeel vormen over vraagstukken. In Professionele Leergemeenschappen hebben docenten samen met vakdidactici lessen ontworpen om het kritisch lezen van leerlingen binnen verschillende vakken te stimuleren. In deze workshop delen we inzichten, lesvoorbeelden en ervaringen uit de PLG's, en oefenen we met de <i>Teacher noticing</i> methode die docenten gebruiken om hun lessen te analyseren en te verbeteren.</p>	<p>Ruimte 1.04d</p>